Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

PRENUMERATA WYNOSI: w Kaliszu miesięcznie 2000 Mk. Z odnoszeniem do domu 2500 Mk. Na prowincji z przesyłką pocztową 3000 Mk. Zagranicą 6000 Mk. Cena pojed. egzemplarza 100 Mk.

CENA 100 MK.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ: Za 1 wiersz non. lub jego miejsce na str. 1.2.3. m. 400., w tekście m. 300. Nekrologi 400 mk. zwyczajne 200 mk.

Adres Redakcji i Administracji: Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91. Otwarta od 9—12 i od 2—6 po poł.

№ 277 (7316). Wtorek dnia, 5 Grudnia 1922 r. Rok XXX

TELEGRAMY.

Wybór wicemarszałków Sejmu

WARSZAWA 4. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmu, zaraz po otwarciu obrad przez marszałka Rataja, przystąpiła do wyborów wicemarszałków sejmu w liczbie pięciu.

O godz. 2 i pół po południu, komisja skrutacyjna ukończyła obliczenie głosów. Wynik głosowania ogłosił marszałek sejmu. Jest on następujący:

Ogólna liczba oddanych głosów 370, w tem 7 kartek pustych, wobec czego ważnych głosów 363, tak że absolutna większość głosów otrzymali posłowie: Gdyk (Ch. D.) 280, Poniatowski („Wyzwolenie“) 258, Moraczewski (PPS.) 241, Osiecki (PSL.) 237; inni kandydaci otrzymali poniżej absolutnej większości, wobec czego marszałek zarządził ściślejszy wybór, który odbył się pomiędzy posłami: Żygmuntem Seydą, Zamorskim, Markiem, Dębskim, Smiarowskim, Ziemięckim i Giełdzińskim. Wybrany został poseł Z. Seyda (Zw. lud.-narod.), poseł Zamorski przepadł.

O Prezydenturę Rzeczypospolitej

WARSZAWA. W sobotę stosownie do wczorajszego postanowienia Klubu PSL. posłowie: Dąbski i Anusz zgłosili się na audjencję do naczelnika państwa i zakomunikowali mu tekst uchwały Klubu PSL., według której kandydatem tego stronnictwa na prezydenta Rzeczypospolitej jest naczelnik państwa Józef Piłsudski.

Naczelnik państwa w odpowiedzi oświadczył że pragnie wobec przedstawicieli wszystkich klubów sejmowych rozwinąć swój program, przyczem zawiadomił, że premjer Nowak zajmie się zorganizowaniem takiego zebrania.

Bezpośrednio potem odbyła się konferencja naczelnika z prezesem ministrów Nowakiem, na której ustalono, że posiedzenie to odbędzie się w poniedziałek, d. 4 b. m., o godz. 2 po poł. Miejsce tego zebrania dotychczas nie jest ustalone.

P. premjer Nowak przybył po poł. do sejmu i zawiadomił niezwłocznie przedstawicieli poszczególnych klubów o terminie wspólnego zebrania, na którem p. naczelnik państwa wystąpi z dłuższemi przemówieniami.

Przeciwko Piłsudskiemu

WARSZAWA 4. Związek ludowo-narodowy, chrześcijańsko-narodowe Stronnictwo ludowe i chrześc.-narod. Stronnictwo pracy postanowiły nie brać udziału w zapowiedzianej na poniedziałek konferencji naczelnika państwa z przedstawicielami klubów parlamentarnych.

Czy będzie ogłoszona amnestja

WARSZAWA. W związku z obiegającemi pogłoskami w sprawie rzekomej przygotowanej amnestji z okazji otwarcia sejmu i senatu, należy zaznaczyć, że są one zupełnie bezpodstawne. Ministerstwo sprawiedliwości nie podejmuje kroków w celu przygotowania amnestji.

Groźby odwetu przeciw Polsce

BERLIN. Pod koniec listopada odbyła się w Monachjum uroczystość IV rocznicy istnienia bojówek Rossbacha.

Wśród niesłychanego entuzjazmu zgromadzonych przemawiał Rossbach, przedstawiając historję tych „Frei Korps.“ Wyszydzał rozporządzenia ministerjalne, które nie mogą nadążyć w rozwiązywaniu tych organizacji. W ciągu jednego roku rozwiązywano je kilkakrotnie, jednakże istnieją one nadal i istnieć będą.

Na specjalną uwagę zasługują wywody Rossbacha dotyczące G. Śląska. Mogę was tu w Bawarji zapewnić wszystkich, że w krótkim czasie zrobicy z najbardziej zapadłego zakątka śląskiego—Bawarję w minjaturze. Chociaż dawniejsza śląska obrona jest rozwiązana, w rzeczywistości istnieje ona w dalszym ciągu. Po Rossbachu przemawiał przedstawiciel Górnego Śląska Schweitzer z Gliwic.

Katastrofa kolejowa

ŁODZ. W sobotę o godz. 7-ej min. 45 rano. pociąg pospieszny, idący z Łodzi do Warszawy na linji obok Koluszek z powodu nieczynnych hamulców najechał na pociąg towarowy, składający się z parowozu i 5 wagonów. Zderzenie było tak silne, że pociąg towarowy, wraz z parowozem został zupełnie rozbity, jak również 2 wagony z pociągu osobowego.

Na szczęście ofiar w ludziach nie było.

Akcja za zniesieniem monopolu

POZNAN. Dnia 28 bm. odbył się w Poznaniu wiec monotorów, robotników i robotnic przemysłu tytuniowego. Omawiano zastój w fabrykach tytoniu w b. dzielnicy pruskiej, z powodu czego kilkaset rodzin zostało pozbawionych chleba, a dalszym setkom rodzin grozi ten sam los. Zgromadzeni uchwalili rezolucję wzywającą rząd do niezwłocznego poczynienia kroków zaradczych przez energiczne zwalczanie przemytnictwa papierosów i cygar niemieckich i gdańskich do Polski przez niedopuszczenie do sprowadzania cygar i papierosów i tytuniu niemieckiego i gdańskiego, przez natychmiastowe zniesienie wszelkich ograniczeń w obrocie wyrobami tytuniowemi pomiędzy poszczególnemi dzielnicami państwa, przez przedłożenie Sejmowi monopolu tytuniowego itd. Uchwalono wysłać w tej sprawie osobną delegację do wojewody i do Sejmu.

Pogrzeb gen. Iwaszkiewicza

ŁWOW. Pogrzeb ś. p. generała Iwaszkiewicza był olbrzymią manifestacją żałobną m. Lwowa, które składało ostatni hołd swemu obrońcy. Pogrzeb odbył się z kościoła katedralnego, gdzie trumna spoczywała na katafalku, ozdobionym kwiatami i wieńcami. Trumna nakryta była amarantowym sztandarem z Białym Orłem. Kondukt żałobny prowadzili ksc. arcybiskup Bilczewski w asyście ks. biskupa Twardowskiego, ks. infułata Zajchowskiego i licznego kleru. Trumnę wynieśli na barkach żołnierze i oficerowie. Chór „Bard“ odśpiewał „Pieśń żałobną“ Rutkowskiego.

Trumnę złożono następnie na armacie, zaprzężonej w 4 konie, którą przysłano w roku 1918 na odsiecz Lwowa. Za trumną postępowali: brat zmarłego pułkownik Piotr Iwaszkiewicz, gen. Rozwadowski w zastępstwie Naczelnego Wodza, wojewoda Grabowski w zastępstwie prezydenta ministrów i rządu, delegat m. Krakowa Gałecki, delegacje pułków warszawskich, krakowskich i lwowskich, przedstawiciele władz wojskowych i cywilnych i tłumy publiczności. W pochodzie wzięły udział stowarzyszenia i korporacje ze sztandarami, oraz młodzież szkolna, która w dniu dzisiejszym została zwolniona od nauki. Na ulicach, któremi szedł kondukt, płonęły latarnie pokryte kirem.

Przed katedrą pożegnał zmarłego imieniem miasta i b. Tymczasowej Komisji rządzącej wiceprezydent miasta Stahl. Zwłoki pochowano na cmentarzu obrońców Lwowa. Nad grobem przemawiali: gen. Dowbór-Muśnicki, kapitan Petry imieniem D.O.K. Lwów, gen. Kessler, b. szef sztabu grupy generała Iwaszkiewicza, generał Rozwadowski imieniem armji. Po spuszczeniu trumny zebrani odśpiewali „Rotę“.

OBWIESZCZENIE MARSZAŁKA SEJMU

z dnia 2 grudnia 1922 r.

w sprawie zwołania Zgromadzenia Narodowego dla wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej.

Na mocy art. 28 ustawy z dnia 27-go lipca 1922 r. o Regulaminie Zgromadzenia Narodowego dla wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej zwołuję Zgromadzenie Narodowe na dzień 9 grudnia 1922 r. na godzinę 12 w południe do sali obrad Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej.

Marszałek Sejmu
Przewodniczący Zgromadz. Narodowego;
(-) M. RATAJ.

Zagadnienia skarbowe i gospodarcze.

Wyjaśnialiśmy już niejednokrotnie że najbardziej zasadniczem zagadnieniem, jakie będzie miał do rozwiązania sejm u progu swej działalności będzie naprawa stanu gospodarczego i skarbowego. Bez wytknięcia sobie kierowniczej w tej mierze linji sejm innych swoich zadań nie będzie w możności posunąć naprzód.

Celem ustalenia warunków gospodarczo-finansowych niezbędne są trzy główne środki sanacyjne: 1) równowaga budżetu (zrazu przynajmniej zwyczajnego), 2) poprawa bilansu handlowego i 3)) stabilizacja waluty.

1. Równowaga budżetu.

Obecny nasz budżet ujawnia niedobór przeszło pół tryljona mk. pol. Olbrzymia ta z pozoru suma nie byłaby jeszcze niepokojącą, gdyby marka coraz głębiej nie spadała w odmęt, a stąd też nie otwierała się coraz głębsza przepaść deficytu, który uwarunkowany jest stałym wzrostem wydatków i stałym spadkiem dochodów — w miarę deprecjacji waluty — oraz słabym dopływem podatków, Bez kardynalnych tedy reform podatkowych, oraz bez poboru podatków na podstawie metody, która istotną, realną ich wartość pozwoli ujmować przez stosowny wymiar jednostki pieniężnej, równowaga budżetowa nie może zostać osiągnięta.

Sejm winien zawotować reformę podatków, któraby sięgała wgłąb, — we wszystkie źródła zarobkowe, dochodowe i majątkowe społeczeństwa. System podatków bezpośrednich musi poważnie obciążyć kapitał, rolnictwo i obrót handlowy w stosunku postępowym. Oczywiście i podatki pośrednie, konsumcyjne, są nieuniknione w warunkach, w jakich państwo się znajduje. I tutaj podwyżki muszą być określone podług rzeczywistej siły nabywczej pieniędzy acz z pewną oględnością, aby napięcie struny nie przekraczało zdolności spożywczej szerokich mas, na które podatki te głównem brzemieniem spadają. Reforma podatków bezpośrednich; gruntowego przemysłowego, handlowego i osobisto-dochódowego powinna, nadto dotyczyć technicznego sposobu ich poboru. Sciągać je należy szybko i — o ile możności — z góry, inaczej bowiem przekracza je zawsze zniżka waluty, co wyrządza dotkliwe straty skarbowi.

2. Bilans handlowy.

Od dobrego bilansu handlowego Polski zależą nietylko widoki na poprawę waluty (co się da osiągnąć przez zdobywanie pełnowartościowych dewiz), lecz zarazem ocena przez świat finansowy zagranicy naszych uzdolnień produkcyjnych i rękojmi kredytowych.

Państwa o wielkiej kulturze gospodarczej nie mają wprawdzie dodatniego bilansu handlowego (przewyżki wywozu nad przywozem): mają nawet, wprost przeciwnie, bilans ujemny. Lecz państwa te, zasobne w kapitały i inwestycje, ulokowane zagranicą, wyrównywują sobie różnice sald przewozowych bilansem płatniczym, O tem w tej chwili Polska jeszcze marzyć nie może. Dlatego dążenie do wzrostu wywozu jest nieodzownym warunkiem poprawy położenia finansowego i gospodarczego.

Lecz tu są granice, Nadmierny lub niewczesny wywóz płodów rolnych, surowców i środków spożywczych, wyrządza społeczeństwu większą szkodę, niż przynosi pożytek. Rosną bowiem wtedy ceny artykułów pierwszej potrzeby, obniżając znów siłę nabywczą waluty i obarczając państwo nowymi ciężarami w postaci wyższych uposażeń i wogóle wyższego budżetu wydatkowego.

Jeżeli są szanse, że po wyżywieniu ludności pozostaną nadmiary plonów na wywóz to należy z tem czekać do wiosny; aż sytuacja dokładnie się wyjaśni. Przedewszystkiem winien rząd zaopatrzyć się w zapasy zboża i innych środków spożywczych by zaprowadować w nie miasta i kooperatywy tudzież by normować ceny swemi rezerwami—w chwilach dotkliwej drożyzny, wywoływanej przez spekulację.

Minister przemysłu i handlu na konferencji prasowej wyjaśnił, że handel zagraniczny Polski, podobnie, jak nasza produkcja, stale się poprawia.

Wartość wywozu naszego na początku rb. dobiegła już do 50 proc. wartości przywozu, a w to nie wchodzi jeszcze w pełni wywóz Śląska, ani handel przez Gdańsk, który odmawia nam prowadzenia statystyki. Naogół można powiedzieć, iż wartość wywozu szybkimi krokami zbliża nas do zrównoważenia bilansu. Z tej więc strony spłynęłaby na położenie gospodarcze bardzo. Lecz i ona nie zapewni stabilizacji waluty. póki nie ustanie inflacja, w warunkach bowiem nacisku podaży nędznej waluty, sam fakt rzucania jej na rynki wystarcza, by wartość jej coraz bardziej obracała się w niwecz.

3. Stabilizacja waluty.

O stabilizacji marki polskiej na giełdach nie może być mowy, póki rząd posiłkować się musi prasą drukarską do fabrykowania pieniędzy. Stabilizację należy zrazu rozumieć w innem znaczeniu — Trzeba ująć wartość nabywczą marki przez stosowne jej przewalutowanie na jednostkę obrachunkową. stanowiącą rzeczywisty miernik wartości. Można to osiągnąć, jak już wyjaśniono na tem miejscu, albo przez zastosowanie mnożników, opartych na wytycznych cenach (index numbers), olbo przez obliczenia przeciętnych kursów giełdowych za pewien okres czasu. Ta druga metoda mogłaby być jednak zawodną, bo wewnętrzna siły nabywcza jest w danych okresach wyższa od siły zewnętrznej (giełdowej). Metoda ta dawałaby się więc przystosować tylko z dość znacznemi odchyleniami od parytetu giełdowego. Natomiast pierwsza metoda (oparta o ceny wytyczne) ma znowu tę niedogodność, że materjał statystyczny nie zawsze jest ścisły, i że nie uchwycono jeszcze słusznej zasady, podług której współmiernić należy wzajemny do siebie stosunek spożycia różnych towarów. W tych warunkach może najwłaściwszemby było oparcie jednostki obrachunkowej na cenach, podług których P.K.K.P. nabywa złoto. (Ceny te są niższe od kursów giełdowych).

Z kwestją stabilizacji marki łączy się pośrednio zagadnienie wolnego handlu. Gdyby rząd stanął bezwzględnie na stanowisku „laissez-fairyzmu“, nie powściągając drożyzny nie mógłby osiągnąć przybliżonej nawet stabilizacji walut,, albowiem wciąż rosnące ceny artykułów głównej potrzeby, ziemiopłodów i surowców rozsadzałaby wszelką równowagę wartości marki w ten czy inny sposób na pewne okresy przewalutowanej. Jest tu więc nieodzowna względna przynajmniej, stabilizacja cen przedmiotów najpowszedniejszego spożycia.

Regulowanie cen zboża, cukru, węgla itp. przez władze publiczne stanowi nieodłączny warunek ustalenia równowagi gospodarczej, a pośrednio i walutowej. — Dlatego teorja „laissez-fairyzmu“ zastosowana do całej dziedziny handlu, pokrzyżowałaby wszelkie plany sanacyjne.

Trudno w tej chwili przewidzieć, o ile sejm i rząd przyszły wszystkie te wymagania wezmą w rachubę. Rząd obecny jest tylko prowizoryczny. Jego wszakże zamierzenia, które będą przedłużone na początku sesji sejmowej,, stanowić mogą punkty wyjścia do nowej polityki finansowo-gospodarczej. Należy więc z uznaniem zaznaczyć, że minister skarbu, p, Jastrzębski, niezrażony kłodami, rzucanemi mu pod nogi, opracował plan budżetu na rok 1923, oparty o nowy program podatkowy i o nowe pomysły walutowe, które ustabilizować mają siłę nabywczą marki, Zmiany podatków odnoszą się głównie do podatku gruntowe-

MICHAŁ KONOPIŃSKI.

ADAM ASNYK

JAKO POLITYK I REDAKTOR.

Dzień 4 lipca, po zaciętej polemice „Czasu“ z „Nową Reformą“ i walce plakatowej, przyniósł zwycięstwo listy demokratycznej. Koło godziny 7 wieczór ogłoszone wynik wyborów. Na 1604 głosujących, otrzymali: Weigel 1539, Chrzanowski 1432, Asnyk 864 głosy. Dr. Józef Majer pozostał w mniejszości z 780 głosami.

Było to pierwsze, walne zwycięstwo stronnictwa demokratycznego w Krakowie przy wyborach do ciał ustawodawczych. — Przed Asnykiem zamknęły się jednak hermetycznie podwoje Akademji Umiejętności. Obalił przecież przy wyborach jej prezesa! Stracił też, jako poeta, resztę „łaski“ u Stanisława Tarnowskiego.

Jak zwykle w takich razach, tłum ludzi oczekiwał przed magistratem na wynik wyborów, Gdy go oficjalnie ogłoszono, zebrała się czemprędzej poważna liczba obywateli demokratycznego znaku, i ruszyła w pochodzie na ulicę Łobzowska, do domu Asnyka, aby powitać nowego posła i złożyć mu życzenia. Ponieważ nie byliśmy się pomieścili w jego domku, wyszedł Asnyk z mieszkania, a powitany oklaskami, dziękował w krótkich, serdecznych słowach za owację.

Nie przeczuwałem wówczas, że będzie mi kiedyś danem być świadkiem i uczestnikiem innej jeszcze, przed tymsamym domkiem poety, tym razem olbrzymiej manifestacji. Oto 6 sierpnia 1897 zgromadziła się tutaj olbrzymia, nieprzejrzana rzesza ludzi, między nimi dawni antagoniści polityczni Asnyka, przedstawiciele Sejmu z marszałkiem St. Badenim, Akademja Umiejętności z prezesem St. Tarnowskim, cały świat literacki artystyczny, Rada miejska z prez Friedleinem i w. i. Asnyk nie wyszedł już przed próg swego domku dla powitania tak dodostojnych gości: zwłoki wielkiego poety wyniesiono w trumnie.

IV.

Mowa kandydacka Asnyka nie wyczerpała jego poglądów i zasad politycznych Tkwił w jej znacznej części program polityczny stronnictwa demokratycznego i to program minimalny niejako, zastosowany do toczącej się wówczas walki wyborczej. Asnyk był jednak samodzielnym zarówno w swej twórczości poetyckiej, jak w działaniu politycznem. Jeżeli się z tym programem zsolidaryzował, jeżeli go publicznie wygłosił, to temsamem zasady jego uznał za swoje. Na tem polega także znaczenie tej jego kandydackiej mowy.

Nie rozwijał on jednak w niej podstawowe postulatu polityki narodowej, ponieważ przeszłość jego mówiła za niego. Wspomniał więc tylko o tych, którzy racji stanu „poświęcają ideały odradzającej się Polski“, i zakończył zapewnieniem, że „ponad wszelką doktrynę stawia ideę polską, której służył całe życie i której zawsze służyć będzie“. Zrozumieli to wszyscy, którzy Asnyka znali i jego ideały narodowe rozumieli.

Bo dla Asnyka, jako polityka, punktem wyjścia był zawsze interes narodu i dążność do odrodzenia Polski. Jako człowiek w życiu publicznem udział biorący jako poseł i publicysta redaktor, ogarniał umysłem i sercem cały naród, bez względu na zabory, odczuwał z właściwą sobie wrażliwością wszystkie prześladowanie, na jakie narażony był żywioł polski, i wierzył, że naród ma dość siły, aby z nierównej walki wyjść zwycięsko. Jego twórczość poetycka, może z bardzo nielicznemi wyjątkami, nie była odbiciem chwilowych prądów i waśni partyjnych. Ale że miał wielkie zrozumienie dla wszystkiego, co w Polsce się działo, co wszystkich bolało, dowodem także jego społeczna działalność, dobór środków prowadzących do odrodzenia narodu i utorowania mu drogi do wolności.

Kandydował tedy do Sejmu, mimo wiecznie złego stanu swojego zdrowia, bo chciał wejść tam, gdzie rozgrywały się doniosłe dla narodu sprawy jego bieżącej polityki na gruncie galicyjskim. Walka z grupą konserwatystów krakowskich nie była więc dla niego celem, lecz środkiem, wiodącym do celu. Dla tego z głębszym rozmysłem eliminował tę grupę z całego stronnictwa konserwatywnego, któremu, jako takiemu przyznał racje politycznego bytu. Takie postawienie kwestji nie pozostało bez następstw. Konserwatyści wyszli z ostatnich wyborów rozbici, objawiać się poczęły w ich działaniu publicznem w słowie i piśmie „Próby rozstroju“. W najbliższej sesji sejmowej, w której już Asnyk uczesniczył, rozłam wśród zwartego do niedawna i jednolitego klubu konserwatywnego, przybrał takie rozmiary, że zadowolić się musiano luźną organizacją „Unji konserwatywnej“. Nowe to stronnictwo konserwatywne w Sejmie proklamowało nawet, że nie będzie występować wojowniczo i zaczepnie wobec lewicy. To był owoc posiewu demokratycznego Asnyka., Romanowicza i pokrewnych im polityków.

(D. C. N.).

go, osobisto-dochodowego i obrotowo-handlowego. Zamierzenia walutowe mają ułatwić pobieranie podatków w wartościach stałych, co zarazem służyć niewątpliwie będzie do podobnego ustalenia tych wartości w obrotach handlowych i w normowaniu uposażeń.

Ponieważ nie można oczekiwać niezwłocznej uchwały budżetu ministerstwo skarbu przygotowało projekt prowizorjum 3-miesięcznego uwzględniający już w dochodach reformy podatkowe.

Tak więc pierwszy krok jest zrobiony. Realizacja całości zależeć będzie od poczucia sejmu, że los złożył w jego dłonie wielki obowiązek opanowania sytuacji skarbowej i że w tej mierze ani żadnych ofiar szczędzić nie można, ani walk partyjnych i interesów klasowych nie wolno stawiać wyżej ponad salus republicae! St. A. Kempner.

Zapłata za kwity rekwizycyjne niemieckie.

W ostatnim (z 17 listopada) numerze „Gazety Rolniczej" ukazała się wiadomość o utworzeniu przewidzianego w Traktacie Wersalskim „Trybunału mieszanego" polsko-niemieckiego, którego zadaniem jest rozpatrywać pretensje obywateli polskich o szkody i straty, na jakie narażeni zostali przez zarządzenia i działania władz niemieckich wogóle, wojskowych zaś i okupacyjnych w szczególności.

Postępowanie procesowe toczyć się będzie w Paryżu, byłoby zatem prawie niedostępne dla poszczególnych osób poszkodowanych, gdyby nie udało się ześrodkować wszystkich pretensji żeby w ten sposób zmniejszyć koszta ogólne.

Zarząd Główny Związku Ziemian wszedł w porozumienie z p. Henrykiem Apolinarym Karneckim, adwokatem przysięgłym (Warszawa Plac Saski 1 m. 10 lub Królewska 6, telefon 240-94), który podejmuje się prowadzić sprawy na warunkach poniżej wyłuszczonych.

Podstawą, wystarczającą do wytoczenia procesu i rokującą nadzieję wygrania sprawy, są kwity rekwizycyjne, wystawione przez władze okupacyjne niemieckie wojskowe lub cywilne, byleby kwit zawierał podpis, datę, pieczęć, określenie przedmiotu zarekwirowanego z podaną ceną lub bez niej, przyczem nie jest konieczne, żeby na kwicie wymieniona była nazwa majątku lub nazwisko właściela (może nie być nazwiska lub może być np. nazwisko fornala).

Wysokość pretensji określa się dwojako—podług życzenia poszkodowanego: albo podług ceny bieżącej dzisiejszej przedmiotu zarekwirowanego i wymienionego w kwicie, albo podług wymienionej w kwicie jego ceny (w markach, w rublach), przyjmując tę cenę, jako wyrażoną w walucie złotej. Jeden i drugi sposób mniej więcej wychodzi na to samo. W każdym razie wnoszący pretensje uprawniony jest żądać wypłaty w walucie złotej, np. we frankach szwajcarskich i wypłaty następuje w złocie.

P. Karnecki otrzymuje tytułem wynagrodzenia: 1) pół procent od sumy pretensji w markach polskich zaraz na koszta rozpoczęcia sprawy i wyjazdu do Paryża 2) dziesięć procent od wygranej sumy w walucie, w jakiej pretensja zostanie przysądzona.

Członkowie Związku Ziemian i jego Oddziałów zechcą niezwłocznie nadsyłać wprost do p. Karneckiego co następuje:

1) oryginalne kwity niemieckie (o których wyżej mowa).

2) dokładny podpisany przez siebie wykaz przesyłanych kwitów.

3) plenipotencję do prowadzenia sprawy, podpisaną na zwykłym druku plenipotencji adwokackich bez poświadczenia podpisu swego i bez wymienienja przedmiotu procesu.

4) dokładny odpowiadający rzeczywistości szacunek zarekwirowanych podług kwitów przedmiotów, wyrażony podług cen bieżących w markach polskich —albo odrazu we frankach szwajcarskich podług kursu giełdowego,

5) wskazówkę, w jakiej walucie złotej WPanowie życzą sobie otrzymać odszkodowanie.,

6) pół procent gotowizną od ogólnej sumy pretensji, wyrażonej w markach polskich,

7) ścisłe i jasne zobowiązanie wypłacenia p. H. A. Karneckiemu 10 proc. od sumy wygranej w walucie płatności,

8) swój adres (majątek i poczta), imię i nazwisko oraz wszelkie przydać się mogące p. Karneckiemu informacje.

Ostatnim terminem do składania wyżej wymienionych pretensji, kwitów oraz papierów, jest d. 15 grudnia rb.

Podając do wiadomości powyższy okólnik Nr. 89 (338) rozesłany do Oddziałów w d. 22 listopada komunikujemy dla uzupełnienia co następuje:

1) Sprawa nie dotyczy zarekwirowanych koni co do których działa specjalna umowa ryczałtowa pomiędzy Polską a Niemcami.

2) Opłata sądowa wynosi 100 franków francuskich od każdego powództwa i 1 frank od 1000 wartości powództwa, w każdym razie nie więcej niż niż 5000 franków.

3) Wobec tych opłat należy zgłaszać sprawy tylko co do większych objektów: jak to: większe ilości bydła, wyręb lasów, cenne meble, obrazy i pamiątki, straty z administracji przymusowej i kurateli majątków, urządzenia tartaków młynów itp.

Zaznaczamy, że możliwe jest odwołanie do Trybunału Polsko-Niemieckiego w Paryżu od niesłusznych i krzywdzących wyroków sądów niemieckich.

KRONIKA.

— MILJONOWKA.

W sobotniem ciągnieniu Miljonówki wylosowany został Nr. 0.088.586.

Wylosowany numer został sprzedany do Poznania.

— NIEPODJETE MILJONY.

Następujące wylosowane miljonówki nie zostały podjęte: 4,583,980, 0,188,747, 1,357,851.

— ANDRZEJKI U WIOSLARZY.

W sobotę po lekcji tańca, ruchliwe koło sportowe urządziło w klubie zimowym Tow. Wiośl. zabawę, w której przyjęło udział około 100 osób. Pomiędzy tańcami o godz. 11-ej wieczorem na oświetlonej scence ukazała się szatra cygańska, z której pan Biskupski jako astrolog wypowiedział wiersz okolicznościowych, poczem grono pięknych cyganek wróżyło z kart i zbierało datki na biedne dzieci. W jednym z rogów sali urządzono tradycyjne lanie wosku i cyny.

Zabawa dzięki sprężystości i energji gospodarzy z p. Radajewskim na czele udała się najzupełniej. Tańce prowadził p. Bartoszewicz.

— ZAPOMOGI DLA STRAZY OCHOTNICZYCH. Pol. Dyrekcja Wzaj. Ubezp. udzieliła w roku bieżącym zapomogi następującym Strażom ochotniczym w pow. kaliskim. Blizanów—100000 mk., Chlewo—75,000 mk., Goliszew — 50,000 mk., Kokanin (za osobiste odznaczenie)—5000 mk., Koźminek—44250 mk., Nakwasin—79,000 mk., Przyranie—89-750 mk., Rajsk — 75,000 mk., Sierociniec pod Liskowem—550,000 Staw—49,500 mk.

— Z TOW. WIOSLAREK W KALISZU.

Niniejszym zawiadamia się pp. członkinie, że ogólne zebranie odbędzie się dn. 16 grudnia rb. o godz. 6 pp. w Starostwie.

— Z KIERMASZU.

W ubiegłą niedzielę, w sali Stow. Rzem. Chrz., odbył się Kiermasz, połączony z loterją fantową na rzecz Stow. inwalidów wojennych i Tow. Przeciwgruźliczego. Obydwa T-wa zasługują w zupełności na poparcie, to też z żalem zaznaczyć należy nieprzybycie na zabawę tych sfer z t. zw. „zawodów wyzwolonych", które tego rodzaju zabawy należycie poprzeć by mogły finansowo. Pojedyńcze osoby nie mogły reprezentować całość naszego społeczeństwa kaliskiego. Sala rzemieślnicza była coprawda zapełniona, ale przeważnie tym odłamem naszego społeczeństwa, który próbuje szczęścia na loterji fantowej. I rzeczywiście wielu osobom los sprzyjał i wygrywali dużo pięknych fantów, inni znowu fanty mniejszej wartości. Zdaje się, że próżnych losów było nieco za wiele i z tego powodu nie rozegrano całej loterji.

Oprócz loterji biletowej, urządzono na kilka przedmiotów loterją amerykańską, która dała pewny dochód.

Na sali rozmieszczono kilka pięknie udekorowanych kiosków, w których mieściły się cukiernia, restauracja, poczta itp.

W czasie zabawy przygrywała orkiestra wojskowa. Kiermasz zakończył się o godz. 10 wieczorem.

— ZE STRAZY OGNIOWEJ.

Sekretarjat Straży ogniowej kaliskiej czynny jest w gmachu strażackim w poniedziałki i piątki od godz. 6—7 wiecz. Wszelkie podania deklaracje w kwestjach strażackich członkowie winni składać w oznaczonych godzinach na ręce sekretarza.

— POZAR W SKALMIERZYCACH.

Z soboty na niedzielę o godz. 8-ej wieczorem na skutek wezwania telefonicznego, Straż Kaliska wyjechała do Pożaru w Skalmierzycach, gdzie się palił piętrowy dom mieszkalny T-wa Akc. „Arbor" Budynki, dzięki energicznej pomocy Straży Kaliskiej zdołano uratować, skończyło się bowiem na spaleniu jednego górnego piętra. Straż wróciła o godz. 2-ej w nocy.

— OSTRZEZENIE.

Zarejestrowane w Ameryce Towarzystwo Polsko-Amerykańskie Zeglugi Morskiej (Polish American Navigation Corporation) zbankrutowało i zostało zlikwidowane. Statki tego Towarzystwa zostały częściowo sprzedane częściowo zabrane przez Rząd Amerykański.

Obecnie w prasie polskiej w Ameryce pojawiły się ogłoszenia niejakiego M. Zamorskiego wzywające akcjonarjuszy zbankrutowanego Towarzystwa do dopłacenia około 2 i pół procent gotówką jeżeli nie chcą, żeby pieniądze ulokowane w akcjach tego Towarzystwa były dla nich bezpowrotnie stracone.

Według otrzymanych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych wiadomości ogłoszenie to jest obliczone na łatwowierność szerokich mas wychodźctwa polskiego, i ma charakter oszukańczy albowiem posiadacze akcji żadnych realnych korzyści przez dopłatę osiągnąć nie mogą.

— DODATEK DLA URZEDNIKOW.

Dowiadujemy się, że od dnia 10 bm. we wszystkich ministerstwach i urzędach państwowych zaczną wypłacać 50 proc. dodatku, przyznanego urzędnikom i funkcjonarjuszom państowym na grudzień.

— WYPŁATA POSMIERTNEGO.

Na zasadzie ustawy o uposażeniu osób wojskowych (Dz. Roz. 43/20) M. S. Wojsk. zarządziło w razie śmierci oficera (równorzędnego), chorążego, lub szeregowca zawodowego wypłaca się pośmiertne w wysokości 3-miesięcznego pełnego uposażenia, pobieranego. ostatnio przez zmarłego.

Rozporządzenie to obowiązuje od dnia 1 lipca 1922 roku.

— SEKCIARSTWO.

„Dziennik Bydgoski" kończy w nr. 237 bardzo interesującą serję artykułów ks. T. Zielińskiego o sektach religijnych i masonerji w Bydgoszczy. Autor wylicza 8 sekt „wolnych" i 2 tajne stowarzyszenia religijne w Bydgoszczy.

Sektami wolnymi są:

1) „Metodyści": Kierownik p. Messing z Warszawy. 2) „Babtyści": 200 członków. 3) „Adwentyści": 30 członków — kierownik niemiecki p. Liedke, kierownik polski p. Geissler. 4) „Irwingjanie": (Zjednoczenie apostolskie): 170 członków, — kierownik p. Kuchenbecker, kaplica przy ul. Sniadeckich 44. 5) „Albrechtanie" (Zjednoczenie ewangielickie) 50 członków, — kierownik p. Hariefeld, kaplica przy ul. Libelta 8. 6) „Staroluteranie": 1500 członków — kierownik p. Paulig; kaplica przy ul. Poznańskiej. 7) „Wierni Chrześcijanie": 70 członków, — kierownik p. Rozenkranz. 8) „Armja Zbawienia", 20 członków. — obecnie bez wodza i bez zebrań.

Tajnemi stowarzyszeniami relig. są: 1) Masonerja: a) „Janus-Loge": 106 braci — Kierownik: Wielki Mistrz p. Eckert. b) „Schotten-Loge auf Tabor": 280 braci — Kierownik: Wielki Mistrz p. Schoenberg Karl loża „Janusa". c) Odd Fellows-Loge I. O. O.F.": 30 braci. — Kierownik p. Moller. d) „Eduard Lasker-Loge L.13 I. O.B.B.": 23 braci — Kierownik p. Friedlaender, loża „Odd-Fellows".

2) Towarzystwo teozoficzne: 20 członków.

Bardzo ciekawe byłoby zestawienie sekt w innych większych miastach polskich.

— FERJE SWIATECZNE W SZKOŁACH.

Na mocy rozporządzenia p. ministra oświaty, szkolne ferje świąteczne Bożego Narodzenia trwać będą od 22 grudnia do 2 stycznia włącznie. Zawieszenie zajęć nastąpi 21 grudnia po lekcjach popodjęcie zaś 3 stycznia rano.

— PIERWSZY OBOWIAZEK POLAKA.

Wypuszczona przez rząd nasz Pożyczka Złota jest nadzwyczaj korzystną dla wszystkich, którzy posiadają wolne kapitały.

Marki polskie wpłacane na Pożyczkę Złotą na część złotową — rząd zwracać będzie najpóźniej w terminie pięcioletnim we frankach szwajcarskich lub w dolarach Stanów Zjednoczonych A. P.

Dodając 8 proc. rocznie, które rząd płacić będzie od tej pożyczki, dochodzi się ponownie do wniosku, iż trudno o lepszą i pewniejszą lokatę kapitału.

Pożyczka Złota będzie notowana na giełdach na równi z innymi papierami wartościowymj.

Nie sztuką jest, ani zasługą gromadzić kapitały w kasie, lecz zasługą obywatelską i ekonomiczną jest robić z nich użytek dla pożytku własnego w taki sposób ażeby z tego odnosił korzyść również kraj rodzinny.

Kupując Pożyczkę Złotą przyczynimy się do poprawy stanu gospodarczego Polski.

Pożyczka Złota to nietylko obowiazek każdego Polaka, ale także dobry interes.

— DODATKOWE OPODATKOWANIE NAPOJOW WYSKOKOWYCH.

Na podstawie rozporządzenia rady ministrów z d. 20 listopada 1922 r., zapasy spirytusu, jakie dnia 1 grudnia 1922 roku. znajdować się będą w fabrykach wódek i rozlewniach spirytusu, czy to w postaci czystej, czy w półfabrykatach, lub gotowych wyrobach, podlegają dodatkowemu opodatkowaniu, mianowicie: spirytus czysty po 500 marek za litr stustopniowy, zaś gotowe wyroby wódczane po 200 mk. za litr objętościowy tych wyrobów. Dodatkowemu opodatkowaniu, wegług norm, określonych powyżej, podlegają również te zapasy wyrobów wódczanych jakie w dniu 1 grudnia 1922 roku znajdować się będą we wszystkich przedsiębiorstwach sprzedaży takich wyrobów (hurtowniach, detalicznych sprzedażach, restauracjach itp), dalej zapasy spirytusu i wódek u osób prywatnych, o ile wynoszą więcej, niż 5 litrów stustopniowych spirytusu i wódek, wreszcie te przesyłki wyrobów wódczanych, które wedle dokumentów przewozowych, wydane były przed dniem 1 7grudnia 1922 roku i w tym dniu lub po tym terminie podjęte będą przez odbiorcę.

Butelki z wyrobami wódczanemi powinny być opatrzone drugą banderolą na koszt osób zainteresowanych, licząc po 5 mk. za każdą banderolę

T-wo Handlowe 3194

„PALIWO"

Sp. z ogr. odp.

Dostarcza wagonowo **węgiel** opałowy i przemysłowy.

Zamówienia na miesiąc grudzień i styczeń przyjmuje się w Banku Ziemi Kaliskiej.

Dla dogodności klijenteli zaopatrzyłem swój skład na sezon zimowy w najlepsze gatunki różnego rodzaju

FUTRA

2752 **męskie i damskie.**

Przyjmuję wszelkie roboty w zakres kuśnierstwa wchodzące, **oraz reperacje**. — Robię zmiany, kupuję różne skórki surowe oraz używane futra. — Płacę najwyższe ceny.

Firma egzystuje od roku 1894. Z poważaniem **Józef Bigeleisen,** Browarna 3, oficyna, II p. Tel. 159

6-ty doroczny jarmark na nasiona ogrodowe

odbędzie się w dn. 3, 4 i 5 stycznia 1923 roku w siedzibie **Towarzystwa Ogrodniczego Warszawskiego,** WARSZAWA, ulica Bagatela № 3.

Na jarmark przyjmowane są nasiona warzywne, kwiatowo i pastewne produkcji krajowej. Zgłoszenia przyjmuje kancelarja Tow. Ogr. Warsz. i udziela bliższych informacji. 3219

3112

TOREBKI PORTFELE

Najtańsze źródło zakupów **P. STIFT—WIEJSKA 5.** Sprzedaż w mieszkaniu.

Platery

FRAGETA, NORBLINA, HENNEBERGA.

Zginęła karta bezterminowego urlopu wydana przez 29 Pułk w Kaliszu na imię Józefa Wróblewskiego, rocz. 1899. 3220

Zginęła karta powołania wydana przez PKU. w Kaliszu na imię Icka Majera Zalca rocznik 1902. 3218

Zginął dowód osobisty wydany przez Urząd gm. Kościelec na imię Marjanny Mielcarek. 3221

Suchoty oraz wszelkie **Choroby piersiowe** leczy **Balsam Thiocolan Age** używa się za poradą lekarza. Sprzedają apteki i składy apteczne. 1921

Okazyjnie do sprzedania narzędzia ślusarskie amerykańskie, najwyższych gatunków. **Łódzka 4,** m. 15, godz. 2—5.

Do kompletu 3187

początkowej nauki (wstępna) **przyjmę kilka dziewczynek.** Wrocławska 45 m. 5, godz. 3—4.

Portret Naczel. Państwa

jest do nabycia w różnych formatach w moim zakładzie fotograficznym, wykonany przezemnie podczas Jego obecności w Kaliszu, za który otrzymałem z kancelarji cywilnej Naczelnika Państwa specjalne uznanie.

Pierwszorzędne Atelier Fotograficzne „ENGEL"

KALISZ, ulica Niecała № 12. (Wejście z parku)

OGŁOSZENIE.

Magistrat m. Kalisza ogłasza, że w dniu 15-go grudnia r. b. o godzinie 11 rano odbędzie się na nowym rynku przed domem taboru miejskiego powtórna licytacja na sprzedaż klaczy „Warty" maści jasno-gniadej, lat 9, miary 1,58 metra od ceny 200.000 mk.

Z powodu drugiej licytacji cena ta może być obniżona.

Kalisz, dnia 1 grudnia 1922 r.

MAGISTRAT.

SWIERZBĘ

w ciągu 3-ch dni leczy uznana przez powagi lekarskie **„Maść" P-ra Hebdy",** nie plami bielizny ma przyjemny zapach 2448

Dla koni od świerzby i parcha **„EKWOL-HEBDA".** **Na Hemoroidy**-roślinne świeczki **RATELIN HEBDA**

Przedstawicielstwo na Kalisz: **Apteka J. Kijewski.**

Najstarsza drukarnia w Kaliszu. — — — — — ŁADNIE — — — — — **Największy zakład graficzny w ziemi Kaliskiej**

— TANIO —

DRUKARNIA
„GAZETY KALISKIEJ"

SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ.

Wykonuje szybko i dokładnie wszelkie roboty wchodzące w zakres sztuki graficznej. Dzieła, broszury, książki handlowe i biurowe, formularze, druki dla p. pisarzy gminnych, afisze, klepsydry, zaproszenia ślubne oraz wszystkie inne druki. — Kompletnie nowy asortyment — — czcionek najnowszych krój. — Własna introligatornia. — —

— SZYBKO —

Maszyny pospieszne poruszane elektrycznością. — — — — I DOKŁADNIE — — — **Maszynki zecerskie. Stereotypownia.**